

ההוא ברהא. עו: בקופלת. שקפלה ואכלה על זארה שאין דרכה בכך ותולדה דקרן הוא וחיבת חזי נוק קאמר: **נגון דקיימא עמיר ברשות הניזוק.** וזהמה ברשות הרבים ומגלגלת ואמי מרשות היחיד לרשות הרבים: **מאי.** בטר אכילה אוליין ופטורה או בטר דשקלה ליה אוליין וחיבת. והוא הדין נמי אי בהמה ברשות הניזוק ועמיר ברשות הרבים וגילגלתו מרשות הרבים לרשות היחיד אי בטר אכילה אוליין חייבת ואי בטר דשקלה ליה אוליין פטורה: **משוי.** קס"ד אמתחת מלאה שעורין ואכלה בפנים חייבת: **מאי לאו.** נגון שאלתו כולו והכי קאמר אכלתו בפנים נגון שגלגלה את כולו בפנים חייבת גילגלתו לחוץ פטורה אלמא בטר אכילה אוליין: **אימא אכלה על מה שחון פטורה.** על מה שהיה מונח מתחילה בחוץ פטורה ועל המונח בתחילה בפנים חייבת דבטר דשקלה ליה אוליין זין היא בפנים זין היא בחוץ: **ואיבעיני אימא.** לעולם נדקתני אכלתו בפנים חייבת על כולו אכלתו בחוץ פטורה על כולו ולא תפסוט דגלגול מלתא הוא דכי א"ר חייא בפמילה דאספתא משי של שחת שעליו ארוכין וראשו אחד בפנים וראשו אחד בחוץ דכיון דהאי רישא כי גריר ליה אזיל איך בתריה כמאן דמנח כולו בחד דוכתא דמי הלך אוליין בטר בהמה כי קמיבעיא לן כגון שעורין דכוליה גרעין קאי בפנים או בחוץ וכי אכלה האי לא אזיל האי בתריה אי לא מגלגלה ליה: **עפילה.** על שם דלרין הוא קרי ליה פמילה: **אכולהו.** הא דקמני מתניתין ברה"ר פטורה אכולהו קאי ואפילו אכסות וכלים דשעירי הוה ומולדה דקין: **על השמנה.** כגון זה שהניח כסותו וכליו ברה"ר: **וצא אחר ושינה זו.** כגון זו שאלתו: **צעטה מהלכס ברבועה פטורה.** ואף על גב דברה"ר חייבת הכל פטורה דכל השמנה כגון זו שרצה ברה"ר וצא אחר כו': **מספחי.** עומדין לפוש: **בהמה לאו אורסה.** לרבוץ: **דמי עמיר.** שאם אכלה שעורין כדי שזיעתה אינו משלם לו אלא דמיים שהיה צריך ליתן צקשין וצנתן להאכילה דאמר ליה אי אפשי להאכילה שעורין אלא קשין וצנתן: **דמי שעורין צוול.** כפי שהיה צריך ליקח שעורין למאכלה אם היה רוצה להאכילה שעורין ולא יתן לו כשער שצדק דלמא איהו לא מאכיל לה שעורין אלא צוול יתן כדאמרין דפרק מי שמת (ב"ב קמ"ו):

(א) [לקמן כא: ג] גי הרמב"ם והראב"ד ושאר פוסקים אפסא ענון דקיימא ברשות היחיד וקא מתגלגל ואמי מהר"ר ליה"י וע"ש; (א) [לקמן כד: ד] לקמן ג; [נד: ז] (א) [לקמן ק"ב: ב"ב מ: ב"ב קמ"ו: כמובט לד: ז] (א) [מספ"א פ"א: א] ב"ב ג"כ (א) [פי' בנת המדרש: שהו תמונה של מורה. כ"ה בערוך: ט] [לקמן ג"ג];

גליון הש"ס
גב' לא הוית נבן באורחא. וזכית דף ב ע"ב:

הגהות הגר"א
[א] תוס' ד"ה או אין כי אפי' נתח' כו'. ג"כ אצל הר"ף ושי' מתנו דה"ג מי ועל"ש:

מוסף רש"י
בעטה מהלכת ברבועה פטורה. ללא היה לה לרבוץ ברה"ר וכל המנחה וצא אחר ושינה זו פטור (לקמן ד:). בתחומא. בני מדרשות שלחן בסוף המסות יחי מי שזולתו לא ע"ש בשבת פ"ג הערות שמספ"י (רשב"ם ב"ב א, ב).

רבינו הגאון
ההוא ברהא, פי' איל וריא שעיר עדים, דודא לפתא אפמא דרובא סריך סליק אבל ללפתא ותבריה לנא, חייבה רבא לתרויהו נוק שלם. מאי טעמ', כיון דאורחיה לוכל לפתא אורחי נמי לטרוכי ולמסק, אמ' אילמא בהמה ברשות הרבים, פטשה צוארה ואכלה מעל גבי חברתה חייבת. מאי טעמ', גבי חברתה כחצר הנוק דמי. לימא מסייעא ו' הושיעה בהמה ברשות הרבים והלכה ואכלה פטורה, דאורחיה הוא וסן ברשות הרבים פטורה. עמדה ואכלה, חייבת. ורצה רבא בקופצת ואוכלת ממקום גבוה שאינו חשוב ברשות הרבים שאינה יכולה לוכל כשהיא מהלכת וכיון שלא שימרה בעלה וקפצה ואכלה [תיבתן]. אבל אם היה נטוה, אפי' עמדה ואכלה פטורה, הדינו אורחיה. בעי ר' יודא מתגלגל מהו, נגון דקאי ברשות היחיד וקא מתגלגל ואמי מרשות היחיד לרשות היחיד מאי, בטר עקירה אוליין ופטור או בטר הויקא וחיב. ת"ש דתי' ג' חייב משו מקצתו בפנים ומקצתו בחוץ כו'. ודחי' לימא ומתריצין לה הכי אימא על מה שבפנים חייבת על מה שבחוץ פטורה. איבעימא בפמילה דאספתא, דנקראין דרוי, כלומ' אינו שעורין וכיוצא בהן אלא אספתא, ומוטלת מה שבפנים רשות הניזוק וחיב, מה שבחוץ רשות הרבים ופטורה. ובעיא

ביצד הרגל פרק שני בבא קמא

ב.

מתגלגל מהו. פי"ה דמספ"א ליה אי בטר אכילה אוליין ואי בטר לקיחה וקשה דלקמן (דף כא: ג) גבי כלב שנטול חררה והלך לגדיש פשיטא לן ט' דאי אכליה בגדיש דעלמא דפטור ועוד דלשון מתגלגל לא משמע הכי ונראה לר"י כגון דקיימי פירות ברשות הניזוק ומגלגלי ואלו לרשות הרבים דאי לאו שהצדמה מעכבתו צפיה ואכלתן שם היה סופן להניח ברשות הרבים וקמבעיא ליה אי חשיבי כמנוחים ברשות הרבים או לאו וקאמר ת"ש משוי מקצתו בפנים כו' מאי לאו צמתגלגל דאורחיה דמילתא קך היא צמתקתו מצפנים ומקצתו מצחוץ וקמני אכלה בפנים חייבת אע"פ שסופו להתגלגל בחוץ אם לא שאלתן ואכלה בחוץ פטורה תנא אגב רישא דמילתא דפשיטא היא אימא על מה שצפנים חייבת פירוש על מה שראוי להיות בפנים שאין סופו להתגלגל בחוץ חייבת ואיבעיא אימא צפמילה דאספתא שעליו ארוכין וסד"א ניזול בטר רוב עלה שצפנים או בחוץ:

ואודא ריש לקיש אשעמיה. תרווייהו לריבי הך דהכא צריכא דלא נימנא כסות עבדי אינשי דמנחי גלימא וממפחי והיהא דב' פרות אשמועינן דוקא צעטה רבועה צמתלכת חייבת הא הווקה פטורה כדדייק לקמן פרק המניח (דף ג'.) דאצעי לה לגמרי צאיך גיסא: **זה אין נהנה וזה אין חסר הוא.** אפילו [א] בחצר דקיימא לאגרא וגברא דלא עביד למיגר הו"מ למיגר דפטור כיון שלא נהנה אע"פ שגרס הפסד לחצרו דלפילו גירשו חצרו מציתו ועל דלת צפניו אין זה אלא גרמא בעלמא: **זה נהנה וזה חסר הוא.** דכל זמן שרואין את זה עומד צציתו אין מצקשין ממנו להשכיר: **הא** במהלכת חייבת ורבי יוחנן אמר לא שנו אלא פירות וירקות אבל כסות וכלים חייבת לימא רבי יוחנן לית ליה דריש לקיש אפילו בשתי פרות לא לעולם אית ליה כסות עבדי אינשי דמנחי גלימי ומתפחי אבל בהמה לאו אורחיה: **ואם נהנית משלמת [וכו']:** וכמה רבה אמר דמי עמיר רבא אמר דמי שעורים בזול תניא כוותיה דרבה תניא משלמת יאלא דמי עמיר בלבד תניא כוותיה דרבה אם נהנית משלמת מה שנהנית כיצד אכלה קב או קביים אין אומרים תשלם דמיהן אלא א' אומדין כמה אדם רוצה להאכיל לבהמתו דבר הראוי לה אע"פ שאינו רגיל ל'פכך אבל חמין או דבר הרע לה פטורה א"ל רב חסדא לרמי בר חמא א' לא הוית גבן באורחא בתחומא דאיבעיא לן מילי מעלייתא אמר מאי מילי מעלייתא א"ל הדר בחצר חבירו שלא מדעתו צריך להעלות לו שבר או אין צריך היכי דמי אילימא בחצר דלא קיימא לאגרא וגברא דלא עביד למיגר זה לא נהנה וזה לא חסר אלא בחצר דקיימא לאגרא וגברא דעביד למיגר זה נהנה וזה חסר לא צריכא בחצר דלא קיימא לאגרא וגברא דעביד למיגר מאי מצי אמר ליה מאי חסרתין או דלמא מצי אמר

לב א מיי פי"ג מהלכות מוקי ממון הלכה ח סגן עשין סו טו"ע ח"מ סי' שא"ט פ"ה: **לג ב ג מיי** שם הלכה י ועי' ג"כ שמאליך טו"ע שם סעיף יא: **לד ד מיי** שם הלכה ד ועי' בהשגות וזמ"מ טו"ע שם סעיף י: **לה ה מיי** ש"ע בה"ס: **לו ו מיי** שם הלכה ג טו"ע שם סעיף ג: **לז ז ח ט מיי** שם הלכה ז ג טור ט"ע שם סעיף ח:

רבינו הגאון (המשך)
דרי יודא לא איפשיטא, ודינה כדן תיקו. מתיי. אבל כסות או כלים משלם חביו נוק. חלקו רב ושמואל ביטא דמתני' דקתיי אבל ברשות הרבים פטור. רב אמ' אכולהו, פירות ירוקת כסות וכלים כולם דינם שוה, ברשות הרבים פטור. מאי טעמ', כי זה שהניח כליו וכסותו ברשות הרבים שינה, שאין דרך בני אדם להניחם ברובים. באת בהמה ושנית ואכלתן שלא בדרך הבהמות, פטורה. ושמואל אמ' אין שן רגל פטורין ברשות הרבי' אלא בפירות וירקות שכן דרכן, אבל אכלה כסות וכלים כדן ריינין ליה שווא שינוי וחיוב ברשות הרבים. קיימי לן כשמואל, ולא עוד אלא ר' יוחנן קאי כותיה. ואע"ג דריש לקיש קאי כרב, דבריו דחויין הן. אבל בשתי פרות ברשות הרבי' אחת ברבועה ואחת מהלכת, ביטש מהלכת ברבועה פטורה, רבועה במהלכת חייבת. קיימי לן כותיה, דהא ר' יוחנן מודה ליה. ומפרש, כסות וכלים עבדי אינשי דמנח ברשות הרבי' ומיתפח, והמניח אין אומ' ששינה, שכנו זה אינו שינוי. בהמה לאו אורחיה למרביץ ברשות הרבי'. ורבא נמי, דהוא בחרא, מחייב אפי' בביתו מהלכת ברבועה כדבעינן לומר לקמן. פ"ט ואם נהנת משלמת מה שנהנת, וכמה, רבה אמ' דמי פטור. תניא כותיה, ר' שפירי אמ' אינה משלם אלא דמי עמיר בלבד. רבא אמ' דמי שעורין בזול. תניא כותיה כיצד משלמת מה שנהנת, אכלה קב או קביים אין אומ' תשלם דמיהם אלא אמ' כמה אדם רוצה להאכיל לבהמתו דבר הראוי לה אע"פ שאינו רגיל, לפכך אכלה חמין או דבר רע לה פטור. ירושלמי רב אמ' אכלה שעורין משלם (וכן בתיבא) [וכן] דתניא כותיה, ורבה רבו שולבא, קיימי לן כותיה. אדמי' ליה רב חסדא לרמי לא הוה גבן באורחא כו', דברין פשוטין הוה חצר דלא קיימי לאגרא וגברא דלא עביד למיגר, פטור. דהא

(א) ע' לקמן דף ג. דמנח רבינו וש' אומרים כיון דנחא תחא הוא הלמא כותיה.